Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטס ערשיינט
דריימאל וואכענטלעך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג
אונד קאסטעט
פיר אסטערריכ-אונגארן
נאנציעהריג 8 גולדען אסטר. ווע.
האלביעהריג 4 גולדען אסטר. ווע.
פיערטעלייהריג 2 גולדען אסטר. ווע.

פיר׳ס אויסלאנד
נאנצ׳יעהריג 9 גולד. — קר. אַ. ווע.
האלב׳יעהריג 4 גולד. 50 קר. אַ. ווע.
פיערטעל׳יעהריג 2 גולד. 25 קר. אַ. ווע.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריריען,
אונד דער פרענומעראציאנס-פרעיס
בעגינגט מיט דעם מאנאט דעם
ערשטען בלאטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט,
ווייטצנער בולוואר נומ׳ 29.
וואהן מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-
אנס.גלעדער צו יעדען בעליעבן.

Nr. 129 זעכצעהנטער יאהרגאנג בודאפעסט, פרייטאג כו חשון ה.תרמ״ה. Budapest, 14. November 1884.

דיא קאָנגאָ-קאָנפערענץ.

ערסט פאר איינגען וואכען האבען וויר אן דיעזער שטעללע דאריבר איינפעריקאנ געמאכט, דאס דיא מיסטען שטאאטען איראפאס זיך בעשטרעבען, נאך דעם בישפיעלע ענגלאנדס, איך איסערהאלב דיעזעס וועלטטהיילעס שטאאטען צו גרינדען, וואהן זיא איהרע איבערפלוסיגען פרוכטע אונד איהרע איבערפלוסיגען מענשען אבזעטצען מאכטען.

דאס געביעט דער ענגלישען הערשאפט אין אזיען איזט ווענינסטענס 6מאל זא גראס ווי אין איראפא. אין אפריקא איזט ענגלאנד דיא אלליינינע גראסמאכט, אונד איסטראלען, דער 5טע וועלטטהיל הערלעגט גאנץ דעם ענגלישען לאיזען. מיט גראסעס גלינקקע האט זיך אויך פראנקרייך אויף איסערראפאאישע עראבערונגען געוואפען. — דיטרעס עס צוה העפטיגלך געוואדען, האט עס דיעזע געביעטע אין אפריקא אונד אזיען זיך אונד טערטאן געמאכט. טונס אונד אין טהייל מאדאגאסקאר אונד דעם לאנדעס דער באערס אין אפריקא אנערקענגען בעריטס דיא הערשאפט פראנקרייכס. אונד גערארע יעטצט קאפפס דיא רעפיבלק אינען דיעזעקאפפ אין אזיען, אים זיך אונד דעם ווייטאנדעל אינערמעסליכע געביעטע צו ערפפנען, דיא נאך אפ 25 יאהרען אפ יעדערמאנן אין געהיימניס ווארען. דיא בינעשען שטאאטען טאנקינג אונד אנאם אונד דיא אינזעל פאר־מאזא בעפינדען זיך בעריטס אין דען האנדען דער פראנזאזען, אונד דאס פערשלאפפענע כינא ווירד פריהער אדער שפאטער אויך זיין טרעפפטעס אינגערע אייפטהן מיססען, וואהן בין יעטצט נאך גיך דאס איינע איראפאעס געהערינגען איזט. גראפער נאך אלס דיא אראבישען געביעטע ענגלאנדס אונד פראנקרייכס זינד דיא עראבערונגען רוסלאנדס אין אזיען. דער סאלדאט דעס ווייסען צארען טראגט יעדאך ניכט פריהיים אונד צייטליזאציאן, אנדערען פינסטערניס אונד קנעכטשאפט אין דיא עראבערטען לאנדער. דיא מאכט אונד דער ריישטהום דעס קלינען הללאנד בעשטעהט אינצונ אונד אללין אין זיינען איסראראיאאאישען בעזוטצונגען, אונד דאס זיינצינע פארטגאל קאנגטע זיך אויך ניכט אלס שטאאט ערהאלטען, ווענן עס ניכט אים זיינען לאנדעריען אין אמעריקא, אזיען אונד אפריקא אינערמאסליכע שאטטע בעציעהען מאכטע.

אין דער יינגסטען צייט וואר עס דיישלאנד, הייטע דיא ערסטע גראסמאכט אין איראפא, וועל־כעס זיך נאך עראבערונגען איסערהאלב דיעזעס ווענטהיילס אומגעזעהען האט. אונד דער שנעל־לינגקיט דער דייטשען שיפפע איזט עס אין דער טהאט גאלונגען, ביסמארקס זעהנלייכסטען וואונש צו פערווירקליכען. אין בעריטשענדעס גיינגטעקע נעכיעט אן דער דרקסטע אפריקאס, האט זיך פריהיללל אינטער דייטשען שיטין בעגעבען. וואו דען דיא דייטשען שיפפע נור אים 24 שטונדען שפאטער אנגעלאנגט, זא האטטען זיא שאן דיא אנגלישע פאהנע אויפגעפלאנצט געפונדען; דעסמאל קאמען אבער דיא אללעס פערשלינגערנדען אנגלאנדער עטוזאס צו שפאט. נון בליקט אבער איך אזאלען, דאס אינע אויסגעצייכנעטע פלאטטע בעזוטצונג זעהנזוכט נאך אפריקא הינבער, אונד אסטערריך-אונגארן קאנגטע וואהרליך אין אבזאטצבעיט אין אפריקא עבענפאללס ווערד גיט פערטראגען. נון דענן, דיא גלעגענהייט דאצו איזט יעטצט דא!

גענען ענדע דער ווענציגער יאהרע איזט אין אינערמידליכער ענגלישער גלעלערטער נאמענס שטאנלע, אין וואהרער קאלומבוס דיעזעס יאהר־הונדערטס, טעף אין דאס אינגערע אפריקאס איינ־גערדונגען אונד האט דארט גענגדען, ענטדעקט, פאן וויא נאך גיע אין איראפאער צוריקגעקעהרט איזט אונד וועלכע אויף דער קארטע אפריקאס אלס אונבעקאנגט בעצייכנעט זינד. יענע מיטהיגען פארשער, דיא בין דאהין גערדונגען זינד, וואירדען אין דער רעגעל פאן דען אינזאהנגען — אייפגעגעס־סען, אונד אויך שטאנלע וואר עס ניכט בעס־סער ערגאנגען, ווענן ער ניכט אינע מיטהיגע אונד גיסבעיזאפפנעטע בעגלייטונג מיט זיך גע־האבט האטטע.

אין דיעזענשטראם ציעהט זיך דורך יענע גע־גענדען מיט מעהר אלס 200 געבענפלאססען, אן דע־רען איפערן איבער 40 פערשיעדענע פאלקער־שאפטען וואהנען, דיא ניכט נור דאפאן קיינע אהנונג האבען. דאס אויך אנדערע ווענטהיילע עקסקורסיען, אנדערן ניכט איינמאל פאן איינגאנ־דער עטוואס ווייסען. דאס געביעט דיעזעס שטראם־מעס, דען דיא אינזואהנער דען „קאנגא״ נענען, אומפאסט אינע שטרעקקע, דיא גראסער איזט אלס דייטשלאנד, פראנקרייך, איטאליען אונד אפ־טערריך־אונגארן צוזאממענגענאמען. דיא שיאי־צען אינזואהנער זינד אין אינגען צישאנדע. אהנ־ליך דעם, אין וועלכעם דיא אינדיאנער אמעריקאס וואהנען, צוה צייט אלס דיעזער וועלטטהיל דורך קאלומבוס ענטדעקט וואהרען איזט. ערדער שאפפס האט זיינען קאנטיקא (פיסטען) דיעע אינגענע שפיא־בע אונד זיינען אינגענען גאטט. זיא לעבען אים פרייען, געהען אינבעקליידעט, אונד נאהרען זיך פאן דער יאגד אונד פאן דעם, וואס איהנען דיא ערדע פרייוויללל גיבט אדער איך פאן דעם פישיש איה־דער פינדע. דענן ווענן דיא מיט אינאנדער אין קריעג געראטהען, דא ווערדען דיא בעזיעגטען פאן דען ווענערן אינפאר פערשפיזט. וואס קאנגטע גיבט אייראפאאישע קולטור אים דיעזען געביעטען שאפפען!

נאך דער ווקקעהר דעס גראפען שטאנלע, ענטזונדעטע דייטשלאנד אינען זיינער גראפטען פארשער, דען דר׳ נאכטיגאל נאך דעם קאנגא־געביעט, דר׳ נאכטיגאלל, דער מיט אללען נאטור־גען מיטטען אינגעשטאטטע וואר, קערהרטע נאך 2 יאהרען צוריק אונד בעשאפטיגטע פאללשטאנדיג דיא אנגאבען שטאנלעס.

ביסמארק, דער עס וואהל וואוסטע, דאס דייטשלאנד אין דער קאלאניזירונג פאן גיינגטרעק־טען גענגדען מיט ענגלאנד גיבט קאנקוירען קאנגע, מאכטע דען אייראפאאישען מאכטען דען פארשלאג, געמיינשאפטליך פארזוגעהען, דאס קאנ־גאגעביעט אינטער זיך אויפצוטהיללען, יעדעס שטאאטע זיינגען טהייל צו פערבירגען, אונד דאנן אן דיא גראסע ארבייט דער קאלאניזירונג צו גע־הען. אים איבער דיא ארט אונד ווייזע דער אויפ־טהיילונג צו בעראטשלאגען, זינד נון דיא אייראפ־פאאישען מאכטע נאך בערלין געלאדען וואירדען, וואו דיא פערטרעטער זאממטליכער שטאאטען בע־דייטט איינגעטראפפען זינד אונד וואו דיא בעראטה־הונג מארגען אירען אנפאנג גענעמען דיירפטע.

דאס איזט דיא קאנגא-קאנפערענץ.

צור טאגעסגעשיכטע.

דיא בערלינער שטיכוואהלען.

דאס ווכטיגסטע ערייגניס דעס טאגעס בילדען דיא געסטרייגען שטיכוואהלען אין בערלין. איים דען 6 וואהלבעצירקען דער דייטשען רעזי־דענצשטאדט זינד ביא דען הייפט וואהלען בעקאנגט־ליך נור צוויי קאנדידאטען אלס געוואהלט הערי־פאפגעגאנגען: דער יודע לאווע (פרייזיניג) גענען וועלכען דער אנטיסעמיט וואנגער דורכגע־פאללען איזט, טראטצדעם ביסמארק פערזאנליך פיר דיעזען געשטיממט האט, אונד דער יודע זינ־גער (וואיזאל־דעמאקראט) דער 25,000 שטיממען ערהיעלט. אין פיער וואהלבעצירקען פאנדען געס־טערן דיא שטיכוואהלען שטאטט. אונד וואהרליך בערלין דארף שטאלץ זיין איזיך דען געסטרייגען טאג. פאן דען שוואיצען מאנגערן איזט קיין איינ־צינער געוואהלט וואירדען. דאפפרעדיגער שטאאק־קער, דער דייטשע אישטאאצ׳, איזט געגען פראפעסאר ווירכאוו, געגען דען גראפען ווידענ־פרייגנד ווירכאוו שטאהלך דורכ־געפאללען. (ווירכאוו וואירדע מיט איינער מאיריטאט פאן 8000 שטיממען געוואהלט) מונקעל וואורדע געגען דען אנטיסעמיטען ברעכער גלאנ־צענד געוואהלט אונד ריבטער, דער גראפע פיהרער דער פרייזיניגען. האט געגען קרע־מער געוואנגען, געגען קלאטען (קאטהאלישע פארטיא) איזט האוגקלעווער, דער פיהרער דער זאציאלדע־מאקראטען מיט גראפער מאיריטאט געוואהלט וואירדען. פאן דען 6 אבגעאארדנעטען בערלינס גע־האלען אלזא 4 דער פארטיא דער פרייזיניגען אונד 2 דען זאציאלדעמאקראטען, קיין איינציגער אבער דען יודענפיינדליכען (ביסמארקישען) פארטיען אן. דיא שטיכוואהלען שטעללען זיך איבערהויפט גינס־טיג פיר דיא פרייזיניגען. דיעזעלבען האבען נאמליך מיט דען זאציאלדעמאקראטען, דיא אין איבער 20 בעצירקע געוואגנען האבען, אין שטיכ׳ אונד טריכ־בונדיס געשלאסען.

נאכריכטען איבער נאראן.

הייטע שיינט עס בעריטס זיכער, דאס זיך כארטהום אין דער געוואלט דעס מאהדי בעפינ־דעט. איך אין ענגלאנד ווירד דאס שרעקליכע ער־איינניס ניכט מעהר זא האטנאקקיג געלייגענעט. וואס איים נאדאן געוואהרען איזט, דאס ווייס הייטע נעמאנד. דער פראנצאזישע מיניסטער־פראזידענט שיל פערי טהיילטע געסטערן דעפעשען מיט, לייט וועלכען נאדאן איזיך אינער פאהרט פאן כארטהום נאך בערבער ערשאפפען וואירדען וואיע, וואהרענד דער ווענקאנג פאן עניפטען געסטערן אללגעגנדען בעריכט נאך ענגלאנד זאגדטע, דען ער פאן דאנ־גאלא ערהיעלט: גענעראל נאדאן האט אין גע־פעכט מיט דעם מאהדי געהאבט, אין אללגע דעס־סען דער מאהדי זיך נאך אכט שטונדען צוריקגע־צאגען האט. כארטהום איזט אויף אללען וויסען פאן אויפשטאנדישען אומגעבען.

פאס בינעשען קריעגשיפלאטין.

אם 11טען דיעזעס וואירדען דיא פראנצאזען ביא קעלונג (הויפטשטאדט דער אינזעל פארמאזא) זא, דיא זיך ווייט 3 וואכען אים בעזיטזען דער פאנ־צאזען בעפינדעס) פאן דען בינעזען הערפטע אנגע־גריפפען. דיא פראנצאזען שלוגען דען פיינד מיט גראסען פערלוסטען צוריק אונד ערבערטען אין בינעזישעס קריעגסשיף.

שטראסונג דעם גרויזאמען גו-ווערנאָרס געאָרדעט האבע, וואס דער סולטאן אויף פערשראָבען האט. דער סולטאן שיינט עס אבער מיט זיינעם בעפעהלע ניכט גאר ערנסט געמיינט צו האבען, דענן דער גו-ווערנאָר איזט נאָך אימער גו-ווערנאָר אונד דיא יודען ווערדען נאָך אימער מיסהאנדעלט. דער אונמענשליכע גו-ווערנאָר איזט יעטצט אומזאָ וויט העגדער איבער דיא יודען, דא ער אין ערפאהרונג געבראכט האט, דאס דיעזע אזהן אנגעקלאגט האבען, דיא ארט אונד וויזע מיט וועלכער ער זיך פאס ראבבינער אין צינגיסס אויסשטעללען ליעס, דאס ער דען יודען גור גוטעס געטהאן האבע, בעי וויזע צור גענוגע. וועלכעס טרויריג לאָאז דען יודען יעטצט בעפארשעהט. וועגן ניכט ענערגיש גענען דיעזען בלוטדירסטיגען הענקער איינגעשריטען ווערד. אלס דער גו-ווערנאָר נאמלך ערפאהר, דאס איינע יודישע דעפוטאציאָן נאָך טאנגער אבגע נאגען איזט, גערעטה ער אין העפטיגסטען צארן, ליעס זאָפארט דען הויפט-ראבבינער צו זיך קאָממען אונד בעפאהל איהם, פאלשע דאָקומענטע צו אונטערסטען דער דעפוטאציאָן אבצופאסען. דער ראבבינער וויינערטע זיך נאמלרלך דיעזעס בעפעהלע פאלגע צו לייסטען. דא ליעס דער גו-ווערנאָר דען אכטציג-אהריגען גרייז פעסעלן אונד פיר איינען פאללען טאג דער בריינגענדען זאגע אפרי-קאס איזטצוגען. הערויף ווארד דער אונגלוקליכע אינס געפאנגניסס געוואָרפען אונד ווירדע דא וועלבסט פערהונגערט זיין, וועגן ער זיך ניכט ענד לוד ענטשלאָסען האטטע, דיא פערלאנגטן דאקו-מענטע אויסצופערטיגען. דער אטאליגישע פער-טרעטער, הערר סקאוואסא, האט זיך זיטדעם אין צווייטסמאל מיט דער פאָרדערונג אן דען סולטאן גווענדעט, ער מאגע דען אינמענשען געפעהלען אונד בעשטראָפען, גלייכצייטיג וועגדעטע ער זיך אן דיא איראָפאָאישען רעגיערונגען, זיין פאָרהאבען ביא דעם סולטאן ענערגיש צו אונטערשטעצען, נאָטט וועגע זיין עדלעס בעגיגען!

פרענומעראציאָנס-איינלאדונג.

ווייר ערוכזען אונזערע געהרטען פרענומעראנטען, דיעען פרענומעראציאָנס-טערמין אם 15-טען נאָיעמבער צו ענדע נעהט (וואס נאגץ דייטליך אויף איהרע „אדרעסס-שליפּע" אנגעצייגט איזט), איהרע פרענומעראציאָן גיטיגסט צו ערנייערן, דאמיט דיא וויי-טער פערזענדונג דער בלאטטע קיינע שטאָרונג עלידע.

אונד בישטען ווייר דיא אדרעססע איממער דיטלך וויא פאָלגט אנצוגעבען:

יודישע פעסטער צייטונג

וויאטנער בולוואר נומער 29,

Jüdische Pester Zeitung

Waitzner-Boulevard Nr. 29, Budapest

נעשעפטסבעריכט.

פעסטער-פרייז.

נעטרייד-נעשעפט. וויצען וואר נעסטערן פיעל צו מארקטע נעבראכט, דער פערקויף וואר מעסיג, 20000 מעטר-צענטנער וואורדען פערקויפט.

ווייצען: הייצע- 1700 מעטצר' 79.8 קילאָ 8,40 גולדען. 1300 מעטרצעט' 79, קילאָ 8.40 גולדען. — 100 מעטער-צענטנער 78,8 קילאָגראמס 8.35 גולדען. — 300 מעטער-צענטנער 78.8 קילאָגראמס 8.35 גולדען. — 100 מעטרצנט' 78.5 ק. 8.30 גולדען. — פעסטער-באָדען 100 מעטער-צענטנער 77.2 קילאָ 8.10 גולדען. וויישענבורגער 320 מעטרצטר' 77,4 קילאָ 7.75 גול. — נאָרדאונגאָרישער 100 מעטערצ' 75, קילאָ 7,90 גולד. צענטאער 1800 מעטרצ. 77.3 קילאָ 7.75 גולדען. — (אללעס פער 3 מאָנאטט.)

גערסטע 6,25—7,30 גולד.

האָפער 6.37½—6.55 גולד.

שלייאָוויץ, דיעסיעהרינער 32.50—34 גולדען יע נאך קוואליטעט.

טרעבער עכטער 34—36 גולדען, טרעבער-מוכצוג 19—22 גולדען. (אללעס אָהנע פאס.)

ווייגשטרן, 54—72 גולד. יע נאך קוואליטאט.

שאפפעללע. אם מארקטע וואורדען צוזאמען 50000 שטיק פערשידענער נאטטענגען פערקויפט. אוז צ: דייטש-וואללינע 2,40—3,20 גוד. באטשקערע אונד באנאטער 2,60—3,10 גולדען פער פאסר, סערבישע אונד בולגאריש 132—136 גול. פער 100 שטיק. באָסנישע אונד קראָאטישע 47—50 גולד. פער 56 קילאָ. (אללעס פער 2 פערצענט

לאמם-פעללע. סערבישע 100—105 גול. באָסנישע לייכטע 85—90 גול, שווערע 110—112 גול. דייטשוואללינע 40—50 גול. (פער 102 שטיק.)

גיספעללע סערבישע פריימע צו 58 — 60 גולדען. פער 102 שטיק.

קיטצפעללע צו 150—170 גולדען.

פרעסבורגער שלאכטפיעהמארקט.

דער אויסטריעב איזט דעם וויינער שלאכטפיעהמארקט אם 10-טען ד. מ. בעטרוג 2598 שטיק. דאָאָן וואָרען: 482 אונגאריש, 1130 אָאָלנישע אונד 896 דייטשע. דיא פרייזע שטעללטען זיך פער 100 קילאָגראמס: אונגאריש מאסט-אָכסען 58 — 67. גולד. סאָלנישע 59 — 66. גולד. אונד דייטשע 60—67. גולד.

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטאר: מאָקס סאבאלטשי.

קונדמאכונג.

איך בעעהרע מיך היערמיט ערגעבענסט אנצו-צייגען, דאס אין מיינער, זיט איינעם יאהרע היער ערריכטעטען כשר זעלכוואאַרענ-פאבריק, אללע גאטטענגען פאָן זעלבוואאַרען, זאָוויא: סאלאמי, זעלכפלייש, שפעק, ווירשטל, גאנזין נאך דעם גייעסטען יסטעם ערצייגט ווערדען, צוגלייך ווירד אין מיינער פאבריק סאלאמי מיט גאנזעל-פעטט, איין נאך ניכט דאגעוועזענער אונד אן געשמאק אונגעבערטרעפע-ליכער ארטיקעל ערצייגט. — בעצייגלך בשרות מיינער ערצייגנססע ערלוכבע איך מיר איך נאכ-שטעהענדען „הכשר" מהרב האגאן נ"י דקהלתנו פה ק"ק פאטמאר ע"א הונצו-וויזען, מיט דעם בע-מערקען, דאס איך מיך וויא בישער בעשטהען וויי-דע, מיינע געעהרטען קונדען איך דאס בעסטע צו בעדיענען אונד דיא פרייזע זא בילליג אלס מאג-לך צו בערעכנען. אכטונגספאלל

Ignatz Weinberger, Szatmár.

כתב הכשר.

הנני מודיע בזה לאחינו בני ישראל, כי אותן סאלאמי, ווירשטל, גענזעלכטעס-פלייש, שפעק, הנוצאים מתחת יד התורני והרבני כבוד מוה' יעקב ווייגבערגער מתשבי פה נ"י, תחת הפירמא „אגנאטץ ווייגבערגער, פאס מאר" בחוקת שהם כשרים הנה ולכן יכול וישאר כל איש ישראל אף נפש היפה אשר ביניהם לאוכלם, כי המה בוודאי כשרים, כי הוא בעצמו עושה אותם והוא בעצמו לוקח וקונה הבשר אשר מהבהמות שנשחטו פה מאת השו"ב המומחים דפה ק"ק ע"א. והעושה אותם הוא המוכר הגדול הנה הוא צורבא מדבנן ויראת שמים מרבים ומחזיק בכשרות, ועדותו נאמנה מאוד מאוד.

פה פאטמאר, יום נ' לסדר תולדות תרמ"ד לפ"ק. הנני המשיר הצעיר בנימין זאב מאגדעלבוים, האב"ד דק"ק הנ"ל והגליל ע"א.

ארנאלד קאָהן'ס גראבשטיינ-לאגער

בודאפעסט, וויטענגרשטראססע נו' 14

גענעגאיבער דער ראיאלשטראסע, אונד לאנדשטראסע

אים ארצישען הויזע

עמפפעהלט זיך אללען יענען, וועלכע דיא טרויריגע פפליכט דעם גראבשטיינ-וועטצענס צו ערפיללען האבען. זעהר שאגע גראבשטיינע אים מארמאר אונד גראנט אין גראבסטער איסואהל. קאָרדעטע גראוויזונגען, זעהר שאגע שריפטען מיט עכטער פערגאלדונג ווערדען בעסטענס אויסגעפירט.

(אם שבת אונד יו"ט איזט געשעסען.)

☞ אייף פערלאנגען ווירד אין אללוסטריירטער פרייז-קוראנט איינגעזענדעט.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

ווייצען	פער הונדערט קילאָגראם	קוואליטעט פער הונדערט	פריכטע	פער הונדערט קילאָגראם	קוואליטעט פער הונדערט
נאָרד-אונגאָרישער	7.45—7.40	75	קאָרן נייע	7.20—6.95	72—70
„	7,55—7.40	76	עריסס מאלץ	7.90—6.90	60
„	7.65—7.60	77	„ פישר	6,75—6.40	62
„	7.75—7.70	78	האָפער	6.50—6.20	41
„	7.85—7.80	79	קוכורוץ באנאטער	6.85—6.80	75
„	7.95—7.90	80	רעסטא אנדערער	6,80—6,75	73
„	—.——.—	81	הונדע	6,50—6.20	—
	—.——.—				
פעסטער-באָדען	7,70—7.50	75	וויצען	פער הערכסט	—,—
„	7.80—7.65	76	„	„ פריה-יאהר	8,23
„	7.90—7.75	77	„	„	—.—
„	8.——7.85	78	קוכורוץ	„ יולי-אינוי	5.81
„	8 10—7.95	70	נערסטע	„ פריה-יאהר	—.
„	8.20—8.05	80	האָפער	„	6.65
„	—.——.—	81	„	הערכסט	—.—
			רעסס	„ אינ.-סעפ.	—.—
ווייסענבורגער	7.70—7.50	75			
„	7,80—7,65	76			
„	7.90—7.75	77			
„	8,——7.85	78			
„	8.10—7.95	79			
„	8.20—8.05	80			
„	—.——.—	81			
טהיס	7.80—7.60	75			
„	7,90—7.75	76			
„	8.——7.85	77			
„	8.10—7.95	78			
„	8.20—8.05	79			
„	8.30—8,15	80			
„	—.——.—	81			

מעהל	kr.	d.
נומער 0	70	16
„ 1	60	15
„ 2	80	14
„ 3	40	13
„ 4	50	12
„ 5	80	11
„ 6	20	11
„ 7	60	9
„ 8	25	32
„ 8½	—	28

דער זאק צו 100 קילאָגראם		
מיט זאק פרייאבאהן		
שפיריטוס אלטע מעטהעדע פרעסהעפע		
„ נייע „ קאלטאָפעל		

קורז-טאבעללע פאָם 11. נאָוועמבער

געלדקורז	kr.	d.
ווילנע-אשיג	100	
דוקאטען	76	5
עסטערייכ.-אונגאריש 8 גולדען פאָלד.		
שטיק	70	9
דייטשע ריינסמאנקאָפען	95	59
20 מארק-שטיקע	90	11
מאטיר יונגע	24	1
לאזע.		
1854-ער לאָז 4-פרעצען. שטאמפ.-לאָז	—	125
1860-ער „ נאנצע	50	134
רעסטע „ האלבע	50	142
1864-ער לאָז צו 100 גולדען	50	173
רעסטע „ 50	—	172
אונגאריש.-פרעמיע.-לאָז צו 100 גולד.		
מוינשטראל.-לאָז	25	116
פעסטער באנאטער	75	115
ווענצעניגיש	25	40
טריעסט.-לאָז	—	21
קרעדיט.-לאָז	—	178
קלאר.-לאָז	—	—
ראָטה.-אבסטיפס.-פאריס.-לאָז	25	40
אינטערנאט.-לאָז	—	115
קנעלנוישש.-לאָז צו 10 גולדען.	—	19
קראָאטיש לאָז 20	50	18
אָפענער-לאָז 40	75	41
מאלץ-לאָז 40	25	37
רודאלף-לאָז 10	25	18
מאלם.-לאָז 20	—	56
זאלצבורגער-לאָז 20	75	21
פס.-בנאָאס לאָז 40	—	50

לאזע	kr.	d.
מאנאלוי לאָז צו 20 גולדען	50	23
פרינסעסר לאָז 100	—	128
רעגאָ 50	—	68
וואלדשטיינ.-לאָז 20	25	28
ווינדישגרעץ 20	75	38
ווינדישלאָז	—	124
אָפענר.-פאָרס.-קרעדיט.-לאָז	—	—
פרינגיש פרעמיען.-אנלעהן.	—	32
וועדסה-פאפיערע.		
אונגאריש נאָרדבאנען 6%	75	122
רעגאָ צו 4%	55	93
אָפענר.-נאָלד.-רענטען שטייער פרייא	50	103
אונגאריש מאפיר.-רענטע	20	89
אונגאריש ווינדבענלאסטונגען	75	100
פעסטער באנאטער	—	100
ווענצעניגיש	—	100
נאלוציש	—	101
מאָראווישע	—	106
קראָאטיש אונד סלאוניש	—	100
אונגאריש אויזענבאהן.-אנלעהן	—	143
ווייגעדרענס.-אבלאָזונגס-אָבליגאציאָנען	25	98
פפאלבריעפע דער אונגאריש באָדענ.		
קרעדיט צו 5% פרעצענט	50	101
דער אונגאריש דיסאָנטקרעדיט באנק צו 5% פרעצענט	30	101
דער אונגאריש אללגעמיינע באָדענ.-קרעדיט צו 5%	75	99
אָפענער-אנשאפונגס לאָז 1869	25	98
„ נאָר.-אָסט.-באהן 5%	75	97

Eigenthümer Wittwe Frau M. REIS. Verantwortlicher Redacteur MAX SZABOLCSI. Budapest, : 1884. Druck von Sam. Márkus, Grosse-Kronengasse Nr. 23.

ריכטונגען געלעגט ווערען קאנ. דער ערסטע פעריוד פאר איינגען אמטליכען פערזאנען אין דער קליינען שטאדט מאראן איזט איך נאנץ גוט געלונגען, אלס מאן אבער איינען צווייטען פעריוד אין פארז אנשטעללען וואללטע, פערזאנטע דיא מאנ- שינע דען רעגסט אונד דער באללאן מוסטע נאך מאדאן צוריקגעשלעפפט ווערדען. דיא נידער פרייטען זיך אונד דיא בידען אנשטענדיגע וואדרען צו דען פעללען אנדערען געצאהלט, וועלכע דיא לענגע באדרייט דעם לעפטבאללאנס ערפינדען — וואללטען. נאך 3 מאנאטען וואדרע אבער, נאכדעם אן דער מאשינע מעהרערע פערבעססערונגען פארגענאמען וואדרען זינד, אין דרייטער פעריוד אנגעשטעללט אונד דעריבער איזט גלאנצענד געלונגען, זא דאס „פיגארא" שטאלץ אים רופען קאנטע, דאס 2 זאהנע פראנקרייכס דאס דארט דער לופט עראבערט האבען. דער לעפטבאללאן דער דען נאמען „לא פרانسיאבל" (דער לענגבארען) פיהרט. עדיאבאנ זיך אם 8טען דעצעמבער מיט מאנס אונד לעבען זיך, זיא דאס אים פאריים בעשטמטע וואדרען זיאר. איינע צייט פאס וויינדע באללאן הין, באללד דער טרייבען. נאך 20 מינוטען צעפלאטזען אומהערשוועבענס, וואדרע דיא מאשינע, וועלכע דיא לענגבארקייט בעשיקשטע לעבט, אין בעוועגונג געזעטצט אונד דער לופטבאללאן טראט געהאזאם דיא ריכטונגען אן. אום 1 אוהר נאנ דער „פריישאבל" מיט גראסער גענויגקייט ווערדע אן דעמעללבען פונקט נעבען. אבער אים אר אייפגעשטיגען וואר. דער פעריוד וואדרע פינפמאל ווערדערהאלט. דער „פריישאבל" עראבאב זיך בין צו איינער האהע פאן 300 מעטערן אונד לעס זיך אומטערגעגאנגען דארט הערראב, וואס אים פארזיס בעשטימטע וואהרען אזט. הייטע צווייפעלט נעמאנד מעהר דאראן, דאסס דאס גראסע ראטזעל ווידערלך געראטען איזט. ווייל דאבען בעריים פאר לאנגערע צייט אנגעצייגט, דאס אינער דער עפינדער, קאפיטאן רענאר, אין גלוביענסטייער וויז וואר.

(אונגארנס עקספארט אונד אומפארט) דיעזער טאגע איזט דער שטאטיסטיק אייסזייז אבער דען וואהרען-פערקעהר אינגארנס אם מאנאט יולי ערשיענען. ווייר עגנעמען דעמזעלבען פאלגענדע אינטערעססאנטע דאטען. דער אומפארט (וואס פאס אייסלאנד הערייגעבראכט ווירד) בעטרוג 25,768 שטיקקע אונד 1,197,376 מעטערצענטנער, דער עקספארט (וואס פאן אינגארן אינס אייסלאנד געלייפערט ווירד) דאגעגען בעטרוג 8,117,973 שטיקקע אונד 1,989,909 מעטערצענטנער. אינטער דען עקספארטגוטערן העבען וויר דיא פאלגענדען הערפאר: עס געלאנגטען צור אייספוהר 30,676 מעטערצענטנער טאבאק, 307,512 מעטערצענטנער ווייצען, 101,140 מעטערצענטנער קארן, 12,846 מעטערצענטנער גערסטע, 32,576 האפער, 76,677 מעטערצענטנער קוקורוץ, 354,639 מעטערצענטנער מעהל, 12,636 מעטערצענטנער גרעדארטע פפלומען, 55,921 מעטערצענטנער רעפס, 6349 אכסען, 19,347 שאפע, 43,480 שווייינע, 17,074 מעטערצענטנער שפייזטס, 42,447 מעטערצענטנער ווייס, 851,309 מעטערצענטנער מינעראלוואססער, 27,820 מעטערצענטנער שאפוואללע. נאך דען איינצעלנען לאנדערן פערטהיילט זיך דער עקספארט וויא פאלגט:

	שטיקקע	מעטערצענטנער
אסטערריך	167,436	1,348,020
דייטשלאנד	18,675	164,929
שווייץ	—	29,351
איטאליען	66,295	89,203
פראנקרייך	6,521,131	93,721
בעלגען אונד האללאנד	—	7,970
גראסבריטאנניען	—	138,968
רוסלאנד	35	1,580
באסניען אונד הערצעגאווינא	3	4,746
רומאניען	6	34,634
סערביען	107	10,292
באלקאן-האלבאינזעלסטאטען	1,195,365	17,505
אנדערען שטאאטען	148,940	49,044

מעטערצענטנער. אינטער דען עקספארטארטיקעלען העבען ווייר דיא פאלגענדען הערפאר: עס געלאנגטען צור אייספוהר 30,676 מעטערצענטנער טאבאק, 307,512 מעטערצענטנער ווייצען, 101,140 מעטערצענטנער קארן, 12,846 מעטערצענטנער גערסטע, 32,576 האפער, 76,677 מעטערצענטנער קוקורוץ, 354,639 מעטערצענטנער מעהל, 12,636 מעטערצענטנער גרעדארטע פפלומען, 55,921 מעטערצענטנער רעפס, 6349 אכסען, 19,347 שאפע, 43,480 שווייינע, 17,074 מעטערצענטנער שפייזטס, 42,447 מעטערצענטנער ווייס, 851,309 מעטערצענטנער מינעראלוואססער, 27,820 מעטערצענטנער שאפוואללע. נאך דען איינצעלנען לאנדערן פערטהיילט זיך דער עקספארט וויא פאלגט:

	שטיקקע	מעטערצענטנער
אסטערריך	167,436	1,348,020
דייטשלאנד	18,675	164,929
שווייץ	—	29,351
איטאליען	66,295	89,203
פראנקרייך	6,521,131	93,721
בעלגען אונד האללאנד	—	7,970
גראסבריטאנניען	—	138,968
רוסלאנד	35	1,580
באסניען אונד הערצעגאווינא	3	4,746
רומאניען	6	34,634
סערביען	107	10,292
באלקאן-האלבאינזעלסטאטען	1,195,365	17,505
אנדערען שטאאטען	148,940	49,044

אנס איינע געפאללען. דאסזעלבע וואדרע יעדאך באלד עגטפערנט, אונד דאס מאדכען פערנאס נאנין דאראן בין עס ניכט פאר איינגען מאנען איינגען שרעקליכען שמערץ אים אינע עמפפאנד, דער נאר ניכט איפהארען וואללטע. דיא קראנקע וואדרע אין דיא הייזונג קליניק דער איינגעקראנקען גע- בראכט. פראפעסאר שולעק, דער זיא בעהאנדעלטע, וואוסטע לאנגע ניכט, וואס דען שמערץ אים איינע פערזאזאכען מאג. עגדליך קאם ער דארויף, דאס איין דעס איינגעדרונגענען קעגעל דעס איינגעס אין לעבענדיגעס אינזעקט זיך בעפינדעס. דאס אינזעקט נאמליך, וועלכעס פאר לאנגערער צייט דעם מאדכען איינע געפאללען איזט, האט דארט אין אין צווייקעלפאססען, וועלכעס איין דיא איינגעדיטעע דעס אינגעס גערוטשט איזט. אים דעם אין עגטוויקעלטע זיך באלד אין אינזעקט אונד דיעזעס בעפינדעס זיך איין יעטצט נאך איין דער אבער- פלאכע דעס איינגעדרונגענען אינזעקטעגעלס, פאן וועלכעס עס זיך איין נארדט, וואס נאטירליך שרעקליכען שמערץ פערזאזאכט. דעס מאדכען קאנן ניכט גע- האלפען ווערדען, ווענן דאס אינע ניכט הייזונגגע- נאמטען ווירד.

אים אינער אלטען האנדשריפט.

דער אלס ווידשער געשיכטספארשער ריכט- לעסס בעקאנטע בודאפעסטער ראבבינער, דר. מ. קאזערלינג, טהיילטע אין אינעס זי- נער ווערקע מיט, דאס זיך אין דער נאציאנאלבי- ליאטהעק פאן אפרייס אין בוכהער נאך אינגערוק- טעס הוסטאדישעס ווערק בעפינדעס, וועלכעס אינע פייא, נאמענס גלוקעל, נאטטען דעס ראב- בינערס מאוס האטעל, אין באערסדארף (דייטש- לאנד) פאר מעהר אלס 200 יאהרען געשריבען דאט. אין קאפיטעל אים דיעזער מערקווירדיגען האנדשריפט פעראפענטליכטע דער געלעהרטע ראבבינער אין וויגעס פאר 3 יאהרען אונטער דעס טיטעל „דיא יידישען פרייען אין דער געשכטע, לטעראטור אונד קונסט" ערשיענענען ווערקע. (אזט איך אין אונגארישער איבערזעטצונג ערשיע- נען) גענעיאלאגיע בעגינטצט הערר דר. קאזערלינג בעריים אינע פאללשטאנדיגע אבשריפט דעס גע- נאנטען מאנוסקריפטעס. אין פאלגענדעס געבען ווייר אינען אבשניטט אים דעמזעלבען, וועלכער איבער דיא אלטערען געשיכטע דער יידען אין האמבורג ווהר דערהייבט אונד אינטערעססאנטע אייפשלוססע ערטהיילט. דער אבשניטט לויטעט וואהרלך וויא פאלגט:

„אזט געזעטצן אין מיינער קינדהייט דא איך אינגעפאהר צעהן יאהרע אלט געזעטצן, דא האט דער שיער טלחמה געראלטען מיט דעם קאנג פאן אינס אינע געפאללען. דאסזעלבע וואהרדע יעדאך באלד עגטפערנט, אונד דאס מאדכען פערנאס נאנין דאראן בין עס ניכט פאר איינגען מאנען איינגען שרעקליכען שמערץ אים אינע עמפפאנד, דער נאר ניכט איפהארען וואללטע. דיא קראנקע וואדרע אין דיא הייזונג קליניק דער איינגעקראנקען גע- براכט. פראפעסאר שולעק, דער זיא בעהאנדעל- טע, וואוסטע לאנגע ניכט, וואס דען שמערץ אים איינע פערזאזאכען מאג. עגדליך קאם ער דארויף, דאס איין דעס איינגעדרונגענען קעגעל דעס איינגעס אין לעבענדיגעס אינזעקטס זיך בעפינדעס. דאס אינזעקט נאמליך, וועלכעס פאר לאנגערער צייט דעם מאדכען איינע געפאללען איזט, האט דארט אין אי צווייקעלפאססען, וועלכעס איין דיא איינגעדיטעע דעס אינגעס גערוטשט איזט. אים דעם אין עגטוויקעלטע זיך באלד אין אינזעקט אונד דיעזעס בעפינדעס זיך איין יעטצט נאך איין דער אבעפלאכע דעס איינגעדרונגענען אינזעקטעגעלס, פאן וועלכעס עס זיך איין נארדט, וואס נאטירליך שרעקליכען שמערץ פערזאזאכט. דעס מאדכען קאנן ניכט גע- האלפען ווערדען, ווענן דאס אינע ניכט הייזונגגע- נאמטען ווירד.

אים אינער אלטען האנדשריפט.

דער אלס ווידשער געשיכטספארשער ריכט- לעסס בעקאנטע בודאפעסטער ראבבינער, דר. מ. קאזערלינג, טהיילטע אין אינעס זי- נער ווערקע מיט, דאס זיך אין דער נאציאנאלבי- ליאטהעק פאן אפרייס אין בוכהער נאך אינגערוק- טעס הוסטאדישעס ווערק בעפינדעס, וועלכעס אינע פייא, נאמענס גלוקעל, נאטטען דעס ראב- בינערס מאוס האטעל, אין באערסדארף (דייטש- לאנד) פאר מעהר אלס 200 יאהרען געשריבען דאט. אין קאפיטעל אים דיעזער מערקווירדיגען האנדשריפט פעראפענטליכטע דער געלעהרטע ראבבינער אין וויגעס פאר 3 יאהרען אונטער דעס טיטעל „דיא יידישען פרייען אין דער געשכטע, לטעראטור אונד קונסט" ערשיענענען ווערקע. (אזט איך אין אונגארישער איבערזעטצונג ערשיע- נען) גענעיאלאגיע בעגינטצט הערר דר. קאזערלינג בעריים אינע פאללשטאנדיגע אבשריפט דעס גע- נאנטען מאנוסקריפטעס. אין פאלגענדעס געבען ווייר אינען אבשניטט אים דעמזעלבען, וועלכער איבער דיא אלטערען געשיכטע דער יידען אין האמבורג ווהר דערהייבט אונד אינטערעססאנטע אייפשלוססע ערטהיילט. דער אבשניטט לויטעט וואהרלך וויא פאלגט:

„אזט געזעטצן אין מיינער קינדהייט דא איך אינגעפאהר צעהן יאהרע אלט געזעטצן, דא האט דער שיער טלחמה געראלטען מיט דעם קאנג פאן

אנס לאנד געפעטצן. אין דער שטאדט האטטע ער מאבא- טהאים געשיכטע ערקונדעט, אונד טהיילס פאן אלאטע, טהיילס פאן אנדערען דעסען פערהאלטנוססע צו טהאמאר ערפאהרען. יא עס וואר דעס שלוען גייעכען ניכט אינבע- קאנגט געבליעבען, דאס טהאמאר איהרען עהעמאליגען גע- מאהל נאך ליעבע אונד איהן צוליעבע נאך אוס דער דראנ- הענדסטען לעבענסגעפאהר געעטצט האבע. איך דיעזע אומשטאנדע בייעטצ ער שנעלל איינען פלאן. אם אבענדע דעס צווייטען טאגעס טראט ער אים זייגעס באאטע ווידער אויף קאדדעלא אגס לאנד.

איינאס אונד שווייגענד לאנ דער גייגע נאטען פאר איהם; ער דורכשריך זיינע שאטטענען נאנגע נאך אללען זייטען, בוז ער אוס איינער לוכע איינען ווהרטס- היגען נעזאגנ, פאן איינער ווייבליכען שטימע פאנגעגע- נען אונד פאן דאראנשפיעל בעגלייטעט, פרעגאהט. צא- דוקקיס לוישטע דורך דיא צווייגע. מאמאר וואר אללין; ער ערקאנגט זיא. ער טראט הייגען.

„שאנע דאגגא," זאגטע ער, „איך קאמטע אלס דער באטע איינעס מאגגעס, דער אייך ניכט גלייכגולטיג איזט, אונד דעס אויך איהר עס ניכט זייד, זאגטס האטטע ער מיר ניכט זא דרינגענד אגס הערץ גלעגעס. מיך הויהער צו פרעגען."

„ווען מיינס איהר? נעגגס דען נאמען?"

„מאגאמאר צעמי."

„אייס ער ניכט דיעזען מאנען אייך איינעס גייעכי- שען שיפפס גאפאהרען? מאן האט עס מיר זא געטעללעט."

„אך בין דער קאפיטאן ווענס אייך שיפפס אייל- ליכס פאן זאגטס ניכט איינבעקאגגט. עס וואר מיינע אב- איהיר שעטטס הייסען ליעבע צו מיר, צו קאמטע; זאגע, איך וויא איין שיידענער, איין שטרבענדער, דער זיא אוס דען לעטטען טאגס בייסטען לאגטס. — ווערדע איהר איהם דיא בייסטע אבשלאגען, נטע פרוא?"

„איך נעהע מיט אייך!" דיעזע מאמאר טיעף ע- ششטעס. „לאסס אונס אילען, דאס איהר מיך צוריק- בריינגען קאנגט, עהע מיין פאטער מיינע אבזוגעגוייס בעטעקס."

„אין איינער האלבען שטונדע זייד איהר ווידער הער," פערזעטצטע דער גרייעגע באאהאפט לאגעלנד. אונד זיך פלאגעלך בעזיינגערע, פגטע ער הינצו: „מאבאמאר אייזט אגס, זעהר אגס; זיינע עלטערן האבען איהם נור איין קנאפפעס צעהרעגלער מיטגעבען קאנגען. וואללט איהר איהן ניכס מיט עטוואס אנגעשטשטעגן? דאך פערראטהטע מיך ניכס. ער ווידד זעהר אונגעהאלטען אייף מיך זיין, ווענן ער ערפאהרט, דאס איך אייך דיעזע ענטדעקקונג געמאכט האטטע."

„ער זאלל ניכס אגס זיין," פערזעטצטע מאמאר טיעף בעזיינגס. „נעהמ דערוויל צו איהעס באאט, איך בין גליך בייא אייך."

וויא איין וועסטווינד פלאג זיא ליכס דאהין. אונד שאן נאך מיגטען קערטטע זיא ווידער, איין שאגגס קאפט- גען אין דער האנד, דאס איהרען קאפפבאגען שטיק אנגע- העלט. ראטע יודדשלאגע גנפפזהרטען זיא דער אינגעל, אונד וזענגע מיגטען דאריף שטיגע זיא אין דאס שיפ. צאדוקקגס פירטטע זיא צו מאבאמאר הינאב. דער זיא מיט עשטטיגען בליקען בעוויללקאמטע. אונד לוגס בייד אללין. (פאדזעטצונג פאלגט.)

איהיר שעטטס הייסען ליעבע צו מיר, צו קאמטע; זאגע, איך וויא איין שיידענער, איין שטרבענדער, דער זיא אוס דען לעטטען טאגס — ווערדע איהר איהם דיא בייסטע אבשלאגען, נטע פרוא?"

„איך נעהע מיט אייך!" דיעזע מאמאר טיעף ע- ششטעס. „לאסס אונס אילען, דאס איהר מיך צוריק- בריינגען קאנגט, עהע מיין פאטער מיינע אבזוגעגוייס בעטעקס."

„אין איינער האלבען שטונדע זייד איהר ווידער הער," פערזעטצטע דער גרייעגע באאהאפט לאגעלנד. אונד זיך פלאגעלך בעזיינגערע, פגטע ער הינצו: „מאבאמאר אייזט אגס, זעהר אגס; זיינע עלטערן האבען איהם נור איין קנאפפעס צעהרעגלער מיטגעבען קאנגען. וואללט איהר איהן ניכס מיט עטוואס אנגעשטשטעגן? דאך פערראטהטע מיך ניכס. ער ווידד זעהר אונגעהאלטען אייף מיך זיין, ווענן ער ערפאהרט, דאס איך אייך דיעזע ענטדעקקונג געמאכט האטטע."

„ער זאלל ניכס אגס זיין," פערזעטצטע מאמאר טיעף בעזיינגס. „נעהמ דערוויל צו איהעס באאט, איך בין גליך בייא אייך."

וויא איין וועסטווינד פלאג זיא ליכס דאהין. אונד שאן נאך מיגטען קערטטע זיא ווידער, איין שאגגס קאפט- גען אין דער האנד, דאס איהרען קאפפבאגען שטיק אנגע- העלט. ראטע יודדשלאגע גנפפזהרטען זיא דער אינגעל, אונד וזענגע מיגטען דאריף שטיגע זיא אין דאס שיפ. צאדוקקגס פירטטע זיא צו מאבאמאר הינאב. דער זיא מיט עשטטיגען בליקען בעוויללקאמטע. אונד לוגס בייד אללין.

(פאדזעטצונג פאלגט.)

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (גאכווא הלען.) עמעריק ווייס, דער רעדאקטאר דעם „נעמזעס" איז אין אבראהאמא איינשטיממונג מיט אבגעאדנעטען נייאהלט וואר־דען, דאס פאר־לאמענט האט אן אדם איינע איז־נגעבינגעט קראפט אונד דיא אינגאר־שיע ווערנ־הייט איינען וואר־מען פערשטא־דיגער געוואנגען. — אן אילע פאלוא איזט דער שטאאטס סעקרעטאר געדעאן מאגארקי געגען דען גראפען הערמאן זושטי, מיט גראפער מאאר־שאט גייאהלט וואר־דען. — אים בערעגקער וואהלבעגירקע וואורדע דעמעטער לוקא (פערא־ינגטע אפפאזיציאן) איינ־שטיממיג גייאהלט.

* (דיא אנטיסעמיטען.) פיר דיא דורך מאנראטסזעדעלעגונג דעם הערן פאן בעקזעיטער פייגעיארדענע שרייבפערע־שטעללע אים ווייססאגע, איינען מאנדראטען אים אהרער מיטטע איינשטעללען.

* (דיא איבערריינבונג דער מארטינ־יגאנזע.) פאנד געסטערן מיטטאגס 12 אהר הורך דיא הערען הערמאנן פאנ־פעניהים, אביל וואלף אונד לאואר נשטעטטער אים פרעסבורג שטאטט. זייגע מאיעסטאט עמפ־פינג דיא דעפוטאציאן אין דעם אורדענגזאאל דער אפגער בורג. שפרעכער הערזולבען וואר הערר פאפענהיים, אין אלטער עריינרדע אים־זולגנדער הערר מיט שגעגעוויסעם הואר אונד באהר. דער מאנג וואר איזערסם הולדאפאל אונד שפראך זייגע צופרידענהייט אים, דאס דיא דע־פוטאציאן זיך אויך אין בוראפעסט פינגטליך איינ־געשטעללט האבע. (דיא מארטינגאנזע זונד פר־הער אימעער אין וויען איבערריינבונג וואר־דען.) זייגע מאיעסטאט פראנצ הערן פאפענהיים, אבר דיא רוהיגע צווייטע הערן קאנגרעסס־אנגען אין פרעסבורג אויך דערנ אונד גע־ערלוך זייערר הערנגעשטעלט זייא? אלס הערר פאפענהיים דיעזע פראגע בע־יאהעטע, אנגעט זייגע מאיעסטאט „דאס פרייע מיך אויפרייכטיג" זייגע מאיעסטאט ערקלערטע זיך אין נאך דען צושטאנ־דען דער געגענזייגע אונד האטע דען בעריכט דעם הערן פאפענהיים אויפמערקזאם אן, נאך איינער פערטעלשטיגונגען אידענען ענגלעם זייגע מאיעסטאט דיא דעפוטאציאן, וועלכע איבער דיא לויטעלונגייס דעם קאנזס גאנץ גלקלוך וואר אין דעם פאר־וואהלע מחילטע אין האפבאמטער דער דעפוטאציאן מיט, דאס דיא גאנזע מארגען אויף דיא קאנזיגליכע מאפעל געלאנגען וועדען.

צו וועלבער דיא מיטגלידער דער דעלעגאציאנען געלאדען זונד. ביא דיזער געלעגענהייט וואללען וויר אונזערן בעריכטען איבער דיא „מארטיני גאנזע" דאהין בעריכטיגען, דאס גיכט איינע, אנדערן מערד־ערע גאנזע איבערריינבונג ווערדען. היסמאל וואר־דען הונדערט 6 איבערריינבונג, 4 פיר דיא מאפעל דעם מאנגס אונד 2 פיר דיא מאנגען, דיא אויך זאפארט נאך גראדאלע הונגער געשאפפט וואורדען. אי־סערדעם וואורדען 4 שטיק נאך וויען פיר דען קראנ־פרינצען אונד זייגער האהען געמאהלען געשיקט, וועלכע אין בעאמטער דער פרעסבורגער געמיינ־דע עבענפאללס געסטערן איבערריינט האט.

* (פיעטאט.) אם 25טען פאנד אין פא־ריז דיא גרייפשטייגלעגונג איינעס וואיזענהייעס שטאטט. וועלכעס באראנן אלפאנזא פאן הארט־שילד צור ערא־ינגערונג אן אידע פערשטארבענע מיטטער, באראנן לאנזל פאן הארטשילד ערזיל־טען לאסט. באראנן אלפאנזא פאן הארטשילד לעגטע וועלכעס דען גרונדשטיין.

* (אנטיסעמיטישע שרא־ן־ן.) דער פעראין דער געגרעטעריינען אין וויען העלט פאר־געסטערן אייגע וואיזענהייעס שטאטט. וועלכעס באראנן אלפאנזא פאן הארט־שילד צור ערא־ינגערונג אן אידע פערשטארבענע מיטטער, באראנן לאנזל פאן הארטשילד ערזיל־טען לאסט. באראנן אלפאנזא פאן הארטשילד לעגטע וועלכעס דען גרונדשטיין.

* (אנטיסעמיטישע שרא־ן־ן.) דער פעראין דער געגרעטעריינען אין וויען העלט פאר־געסטערן אייגע וואיזענהייעס שטאטט. וועלכעס באראנן אלפאנזא פאן הארטשילד צור ערא־ינגערונג אן אידע פערשטארבענע מיטטער, באראנן לאנזל פאן הארטשילד ערזיל־טען לאסט. באראנן אלפאנזא פאן הארטשילד לעגטע וועלכעס דען גרונדשטיין.

* (דיא